

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קי"ט

פרשת שמות

תשפ"ד

תוכן העניינים

- של"ס שמות תשפ"א
- קידושא רבא שמות תשפ"ב
- של"ס שמות תשפ"ב
- מוצש"ק שמות תשפ"ג/ הרה"ק בעל התניא זי"ע
- מוצש"ק וארא תשפ"ב/ הרה"ק בעל ישמח ישראל זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ב

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג
ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.
מאנסי
ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.
לעייקוואד

אצל הר"ר ישראל נתן בוים הי"ו

בארה"ק

ירושלים
אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו
ביתר
אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו
בני ברק
אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו
בית שמש
אצל הר"ר שמחה בונם רוסט הי"ו
חיפה
אצל הר"ר ישראל ברודבקר הי"ו

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנרבו הוצאות הגליון

הרה"ח ר' נתן זאנטאג שליט"א

בארא פארק
לע"נ אביו

הרה"ח ר' אברהם ב"ר יואל פנחס ז"ל
נלב"ע כ"ו טבת תשס"ג

הרה"ח ר' אשר אליהו ראזענפעלד שליט"א

בני ברק

הרה"ח ר' יעקב משה ראזענפעלד שליט"א

בני ברק

לע"נ רעייתו – אמו

האה"ח מרת אסתר ברכה ע"ה

בת יבל"ח הרה"ח ר' יששכר דב שיחוי'

נפ' כ"א טבת תשפ"ב

לע"נ

האה"ח מרת רחל אסתר האמיש ע"ה

ב"ר צבי הירש ז"ל

נפ' כ"ה טבת

הר"ר דוד פויגלנארן הי"ו

בארא פארק

לרגל שמחת הולדת הבן למזל טוב

יה"ר שיובה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית

פרשת שמות תשפ"א לפ"ק

במצרים, אלא לגור שם, ומבאר שהכוונה בזה, שאף שלא ירד מרצון, אלא אנוס על פי הדיבור, בכל זאת ההרגל נעשה טבע, לכן צריך זהירות שלא להימשך אחר קליפת מצרים, וזהו שנאמר ויגר שנשאר בבחינת גרים, שבני ישראל שמרו על עצמם ולא השתקעו. ומסיים אזמו"ר, וזהו הוראה, שמי שרוצה לעלות ממצבו השפל, צריך לדעת שנפל לשם מאונס, וגם לאחר שנפל לשם, צריך שיהיה רצונו שלא ישתקע שם, וכמ"ש (ברכות יז.) גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות, ואז

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וגו'. ובספה"ק דייקו הלוא כבר באו למצרים, ולמה נאמר הבאים מצרימה, שמשמע שהם עדיין באמצע ההגעה. ופירשו, שאף שירדו בני ישראל למצרים, מכל מקום לא הניחו לעצמם להתרגל לירידה זו, אלא תמיד נשאר כגרים ולא השתקעו שם, ובמשך כל הזמן נשאר אצלם ההרגשה כאילו באו זה עתה, ולכן נאמר 'הבאים'.

והנה כ"ק אזמו"ר זצללה"ה (אמרי קודש, פסח) מביא עה"פ ויגר שם, מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע

מפני שהקב"ה רצה להראות לכל הדורות, שבאיזה מצב שיהיה האדם, שלא יפול ביאוש ולומר שאין לו עוד תקוה, שהרי כלל ישראל היו כבר במ"ט שערי טומאה, ואעפ"כ יצאו למ"ט שערי קדושה ברגע אחד.

ובדרך זה מבאר, שיציאת מצרים היה בחפזון, וזה היה מטעם שילכו כסדר ותהא מחשבתם עסוקה בעתיד, שכיון שהיו במ"ט שערי טומאה, לפעמים היצר בא ומראה את העבר וע"י מכשילו לעתיד לבוא, על כן צריך להתחזק שלא יסתכלו על העבר.

יעזור ה' שנזכה לצאת מן הגלות, ובתחילה צריך להיות קרבה נפשי גאלה, שהנפש תצא מגלות היצר, ויגאלנו במהרה בביאת גואל צדק.

הקב"ה בחסדו הגדול יוציאו משם, עכל"ק.

ונראה לבאר דברי קדשו, שהרי מה התנצלות הוא זאת, שהשאור שבעיסה מעכב, וכי מאי נפק"מ מי מעכב, אלא איתא בגמרא (שם) שר' אלכסנדראי אמר כן בכל יום אחר התפילה, ונראה שעיקר הכוונה בזה, שרוצה לומר לפני הקב"ה שאף שנמצא במצב ירוד, בכל זאת אינו משתקע שם, אלא שנמצא שלא במצבו הרגיל ודעתו לחזור, ולכן חזר וגילה דעתו בכל יום, רצונינו לעשות רצוניך.

ובאמרי קודש (שמות) שואל אמאי היו צריכים לירידת מצרים, הא יכלו ליתן ליעקב ובניו מיד את ארץ ישראל, אך הענין שירדו בני ישראל למצרים,

קידושא רבא

פרשת שמות תשפ"ב לפ"ק

ממכלאות צאן, ע"כ. הרי לנו שרועה נאמן הוא זה שיודע להתאים לכל אחד את חינוכו לפי כוחו, לזה מעט ולזה הרבה.

וכן בדק את משה רבינו במרעה הצאן, שפעם אחת כשהיה משה רבינו רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, והיה משה רץ אחריו, עד שהגיע הגדי למקום מחסה עם בריכה של מים, ושם עמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו אמר, לא ידעתי שהיית רץ מפני הצמא, א"כ הלוא עיף אתה, ועל כן

במדרש (ב, ב) עה"פ ומשה היה רועה, שהקב"ה בוחן הצדיקים ודרכי הנהגתם בעת מרעה הצאן. שכך בדק את דוד המלך, שראה שבעת מרעה הצאן הוא מונע מן הבהמות הגדולים לצאת למרעה לפני הקטנים, והיה נזהר להתחיל להוציא למרעה את הקטנים, כדי שירעו את עשב הרך, ורק אחר כך היה מוציא את הזקנים כדי שירעו עשב הבינונית, ואח"כ מוציא את החזקים שיאכלו עשב הקשה. אמר הקב"ה, מי שהוא יודע לרעות את הצאן איש לפי כוחו, יבא וירעה את עמי, כמ"ש (תהלים עח) ויקחוהו

ישראל, צוה שלא יתנו להם תבן כפי שהיה עד אז, ולכאורה למה הכביד פרעה על ישראל שלא ליתן להם תבן, והלוא אם ברצונו להכביד עליהם, יוסיף להם יותר עבודה, כגון שיוסיפו במספר הלבנים שעשו עד עתה. אלא ביאר א"ז הרה"ק מווארקי שהם ידעו שכדי לשבור את רוחם של ישראל, צריך להוסיף להם בדאגת הלב שכן 'טרדת המח קשה מעמל הגוף' והדאגה התמידית מנין יקחו תבן, תמרר את חייהם יותר מאשר להרבות עבודתם.

וכמ"ש הצדיקים עה"פ (תהילים קכח) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך, היינו יגיע כפיים אבל לא יגיעת המח, שבעסקי עוה"ז אין ראוי לשעבד את המח, שאותו צריך להשאיר צלול לעבודת ה'.

*

הרכיבו על כתיפו והיה מהלך עימו, אמר הקב"ה, אם כך יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם, חייך אתה תרעה צאני ישראל. הרי לנו, שרועה נאמן הוא זה שמבין דבר מתוך דבר איך לעשות חסד, שכיון שראה שהגדי צמא, הסיק מכך שגם עיף הוא, וניהגו על כתיפו.

וכמסופר על רבה של ירושלים ר' שמואל סאלאנט זצ"ל כי פעם לפני פסח באה לביתו אשה לשאול שאלת חכם אם ניתן לצאת ידי חובת ארבע כוסות בשתיית חלב, ותיכף מיהר אל הרבנית וביקש כי תספק לשואלת גם יין לארבע כוסות וגם דגים ובשר ושאר צרכי החג. כי הבין שהשואלת אודות חלב, הרי מלבד יין, גם בשר אין לה בביתה.

*

לא תאספון לתת תבן לעם וגו'. בשעה שרצה פרעה להכביד העבודה על בני

מידת הדין, טאר א יוד אינגאנצען נישט אריינקוקען'. והמספר הוסיף, שאחד מבני משפחתו החזיק עצמו במשך כל ימי המלחמה, בדברים אלו (ותוכן הענין מבואר כו"כ פעמים, בספה"ק תפארת שלמה).

שמעתי לאחרונה מאחד שקיבל מאבותיו שהתפארת שלמה זי"ע פתח פעם בדברי קדשו בפסוק 'ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים' - ואז עשה תנועת יד, והעביר ידיו מעל פניו — ואמר, 'און

סעודה שלישית

פרשת שמות תשפ"ב לפ"ק

'בפריכה'. ושני הדעות אמת, כי כך דרכו של היצר, מתחילה מדבר בפה רך, היינו שהטעו את ישראל, שידמה להם שאין כונתם להרע כלל, ושיהא נדמה להם שהתשוקות והחמדות של מצרים הוא תפנוקי מלכים, ומי שיש לו זאת, הוא האדם השלם, וכך משכו את בני ישראל מטה מטה, וזה היא מה שאיתא (מכילתא יתרו) שאין עבד יכול לברוח ממצרים, שגרמו לחשוב שנוח להיות שם עבד מלהיות שר בארץ אחרת. וזה היה עיקר הגלות, וכך הרגיל אותם פרעה מעט מעט עם העבדות.

ואח"כ הי' בפריכה, כי כאשר ראה פרעה שבני ישראל מתעוררים, ורואים

וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל. ובמדרש (ב, ה) הה"ד (שה"ש ה) אני ישנה ולבי ער, אני ישינה מן המצות ולבי ער לעשותן, ע"כ. ודרש כן מדכתיב בלבת ולא בלהבת, הרי לנו בתוכו תיבת 'לבי', וזה בא לומר, דהקב"ה רואה שבני ישראל במצרים, אף שמעוצם הגלות אינם יכולים לצאת ממצבם, אך בכל זאת ליבם בוער להתקרב לה'.

ובספ"ק בית יעקב (ראדזין) עה"פ ויעבידו בני ישראל בפרך, דאי' בגמרא (סוטה יא:) בפרך, ר' אלעזר אומר 'בפה רך', רב שמואל בר נחמן אומר

אלא עד עתה היה להם ביום השבת מנוחה, והועיל להם שביתת השבת שעל ידי זה יכלו להתחזק. כדאי במדרש (א, כח) שמשה תיקן להם יום השבת לנוח. והיו בידם מגילות שהיו משתעשעין בהם משבת לשבת לומר שהקדוש ב"ה גואלן, (שם ה, יח) ע"כ. ומסתמא היה להם הפרשיות שנאמרו בהם ההבטחות שהבטיח השם יתברך להאבות שיגאלו וזה היה דברי תורה שלהם. אך עתה, לאחר שבא משה לפני פרעה, וגזר תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו וגו' אל יהו משתעשעין ואל יהו נפישין ביום השבת, ע"כ. על זה צעק משה רבינו אל ה', למה הרעותה וגו', שנתירא כיון שנתבטל מהם השבת, לא יהא להם זמן ליישב דעתם, ולא יבואו להרהר בתשובה, ויתרגלו ח"ו למצבם להיות עבדי פרעה, ושוב לא יוכלו לצאת לעולם.

לאיזה מקום רע הכניסם היצר, מתחרטים בנפשם ורוצים לשוב אל ה', ומקוים לצאת מן הגלות. אזי מיד בא היצר בתכסיס נוסף, וגוזר תכבד העבודה וגו' היינו שיהא שקוע לגמרי בעניני גשמיות, עד שלא יהא לו פנאי כלל לחשוב על תכלית האדם בעולמו, ועי"ז יאמר נואש לעצמו, שאכן מרוב חטאים כבר אין יכול לשוב, ובזה דוחה הרהורי תשובה, וממשיך בדרכו הרעה, וזהו בפריכה, ולזה צריך האדם בכל עת להתעורר לתיקון המעשים.

ובפרי צדיק (אות א) אי' דאחר שבא משה לפני פרעה, הכביד פרעה את העבודה, ואז בא משה רבינו בטענה, למה הרעותה לעם הזה וגו', ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה, והצל לא הצלת את עמך. וכבר הקשו הראשונים ז"ל למה התרעם, הלוא כבר הודיע השי"ת למשה, כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך וגו'.

יעזור השי"ת שנזכה כולנו לגאולת
הנפש כדכתיב קרבה אל נפשי גאלה,
ונזכה לגאולה שלימה במהרה ברחמים
אמן.

לזה אמר לו הקב"ה עתה תראה וגו',
שאכן בתוך הגלות צריך ליזהר לשמור
על הרהורי התשובה, אבל עתה אין לך
לחשוש, כי אני כבר מוכן להוציאם וזה
הוא חלק מן הגאולה.

אחר הבדלה

מוצש"ק שמות תשפ"ג לפ"ק

השבוע (כ"ד בטבת) היארצייט של הרה"ק בעל התניא זי"ע. בהקדמה לספר שולחן ערוך הרב שנכתב על ידי בניו נאמר שבעל התניא הגיע למגיד ממעזריטש זכותו יגן עלינו בהיותו בן עשרים שנה, ובגיל שלושים כבר למד ט"ז פעמים את הש"ס עם הראשונים והאחרונים, ואז נבחר עלי ידי המגיד לכתוב ספר הלכות, ואז החל לכתוב את השולחן ערוך הרב, והתחיל בהל' נטילת ידיים וכו'.

הוא היה נקרא הלמדן בין החבריא קדישא במעזריטש, מסופר שפעם פגשו המאור עינים ושאלו, הרי למדן אתה, שמא תדע לומר לי למה נקרא התלמוד בבלי בשם 'גמרא', ענה לו, שכן הוא נוטריקון, גמר א' כלומר שהוא מלמד ללומד תורה כראוי, להכיר אלופו של עולם, וזה מכניס בו יראת שמים.

הספר שו"ע הרב הוא ספר פלא שנכתב בעמקות גדולה, ומאידך מתאים לכל אחד לפי הבנתו, איש פשוט יראה בזה לקט הלכות, ומי שמתעמק בפוסקים רואה שיש כבר התייחסות לכל השאלות, (להגר"י

פיעקארסקי: אכן יש מאביכם זצ"ל מערכת ספרים על שו"ע הרב בשם 'חקרי הלכות'.

אא"ז הרה"ק רבי יוסף זי"ע, אמר על השו"ע הרב 'שהוא למעלה מדרך הטבע איך שהכניס את כל השיטות באותיות מרובעות'... כי רק אחרי התבוננות, רואים עד כמה הצליח להכניס בקצירת האומ"ר כל כך הרבה פרטים.

מסופר שהגאון מראגאטשוב הראה באצבעו ואמר שכדי לומר הסברות של הקונטרס אחרון שבשו"ע הרב, צריך ורידים בעובי האצבע...

פעם ניגש א עלטערער חסידישער יוד אל הראגאטשאווער ושאלו כמה פעמים בש"ס מקשה ריש לקיש על מימרא דר' יוחנן, אחר שחשב רגע ענה ואמר 'חמש', אמר הלה שאינו נכון, חזר בו הרב ואמר ששה פעמים. אמר לו גם זה אינו נכון, הרב הכיר בו שזקן זה אינו ראגאטשאווער ואינו בר הכי לחלוק עליו בדברים אלו, על כן שאלו מהיכן אתה יודע שאיני צודק. אמר לו הזקן כי ראיתי בקונטרס אחרון (הלכות תלמוד תורה פרק ג') שדן שם בעל התניא האם צריך ללמוד את כל הפלפולים שבש"ס או רק ההלכות בטעמיהן, ומביא רא' שאמרינן בגמרא שריש לקיש הקשה כ"ד קושיות על כל מימרא של ר' יוחנן, ולא מצינו בכל הש"ס קושיות של ריש לקיש אמימרא דר' יוחנן כי אם ז' או ח' פעמים, הרי לנו שאין צריך לדעת כל זאת כדי לקיים הלכות תלמוד תורה.

הראגאטשאווער יצא מן הכלים מרוב בהתפעלות, והכריז 'עוד לא למדנו כלום' הביטו וראו, כי אנחנו רק לומדים ממה שכתוב, אך בעל התניא לומר אף 'ממה שלא כתוב'... דהרי הוכיח הלכה למעשה ממה 'שלא מצינו בכל הש"ס'. כלומר שאצלו יש עוד מקום מהיכן לדרוש הלכות, והוא מכל הדברים שאינם כתובים. והפליג מאד במעלת הקונטרס אחרון.

פעם ראו את בעל התניא איך שמעיין מאד בספר התניא, השתוממו הרואים מה חידוש הוא אצלו, ושאלו אותו על כך, ענה להם, איך האב זיך אליינ'ס נישט פארגעשטעלט וואס איך האב אלס אריינגעשטעלט אין דעם תניא.

היה אחד שבא מבית מתנגדים שהתקרב לבעל התניא וישב בבית מדרשו, חותנו בא לחפשו ולהחזירו לביתו, החותן היה בר דעת והבין שאם חתנו נעשה חסיד הרי לא ישנה את דעתו, על כן אמר לבדוק שאם זה טוב שישאר חסיד ובלבד שיבוא לביתו, ואם אינו טוב יבדוק אז מה לעשות.

בהיותו שם נכנס לבעל התניא ושאלו הרי חז"ל לימדו אותנו (קידושין ל, א) לעולם ישלש אדם שנותיו שלישי במקרא שלישי במשנה שלישי בתלמוד. והנה חסידות וקבלה שייך לשלישי במקרא, וא"כ למה עוסקין כאן בזה רוב היום שזה הרבה יותר משלישי.

וישאלו הרבי, במה אתה עוסק לפרנסך, אמר שיש לו חנות, שאלו הרבי כמה כסף השקעת בו, ויאמר אלפיים רובל, ושאלו האם כל הכסף שלך או לקחת גם הלוואות, ענה חמש מאות המה משלי והשאר הלוואות.

שאלו הרבי איך אתה עובר על דברי הגמרא לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא וכו'. ואתה לא זו בלבד שלא חילקת מעות לג' חלקים אלא עוד לקחת הלוואות פי כמה מרכושך לצורך פרקמטיא, ויאמר האיש אולי בזמן חכמינו הי' אפשר לעשות פרנסה באופן כזה, אך בימינו גם אחרי כל ההלוואות עדיין זקוקים לרחמים מרובים, כדי להתפרנס מכך. ויאמר לו הרבי כן הוא גם בנידון דידן, כי בזמן הגמרא אכן עם שליש לבד יכלו להיות ירא שמים, אך בזמנינו אם לא ישקיעו הרבה ביראת שמים, לא יעלה בדינו מאומה.

בין החסידים היו גם אנשים פשוטים, ולפניהם היה בעל התניא אומר דברי חסידות בלשון פשוטה עד מאד, והחסידים הגדולים אף לא הורשו להיכנס אז, פעם ביקש אחד מזקני החסידים לשמוע מה הרבי אומר לפניהם, הלך והסתתר, ושמע איך שהרבי מבאר בענין שבע מדות הרעות, שהן שבע האומות, החתי האמורי והפרוזי והיבوسی וכו' וביאר באופן פשוט שהקליפה של 'אמורי' הוא היצר הרע ש'אומר לאדם', קוק ווי מדארף נישט...

פעם בעת שערך הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע את שולחנו, ישב בעל התניא בסמיכות להרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע, השתדל בעל התניא עד מאוד שחתיכת דג מרבי אהרן מקארלין תגיע אליו, כיון שראה בר' אהרן מדריגות גדולות ורצה לזכות לקבל מהשגות אלו, ואכן הגיע אליו חתיכת הדג ואכלו, לימים התבטא בעל התניא ואמר שמכוח אכילת הדג ההוא היה לו תועלת והתעוררות בעבודת ה' למשך עשרים שנים... אך הוסיף שבכל זאת אינו כל כך חשוב בעניו כיון שלא זכה בזה מכוחו ועמלו. אך עדיין חזינן שהשייכות עם ר' אהרן קארלינער השפיע למשך עשרים שנה...

בעל התניא האיר את העולם בנגלה עם השו"ע הרב, שכולם נהנים ממנו, וכן בחסידות עם ספר התניא ועוד ספרים, יעזור השי"ת שזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

א גוטע וואך א פרייליכע וואך א לעכטיגע וואך.

אחר הברלה

מוצש"ק וארא תשפ"ב לפ"ק

היום מוצאי שבת (כ"ט בטבת), הוא יומא דהילולא של הרה"ק הישמח ישראל, שמו נקרא ישראל יצחק על שם הרב הקדוש מווארקע זי"ע שכן נולד מספר שנים אחר הסתלקותו בשנת תרי"ג והרה"ק מווארקע נסתלק בתר"ח, אחר כך בשנים מאוחרות כאשר חלה בחולי מסוכן הוסיפו לו את השם ירחמיאל.

עיין בהקדמה לספה"ק ישמח ישראל שהטעם שקראו לספר בשם ישמח ישראל, מפני שהרבי אמר בימים האחרונים קודם הסתלקותו 'שהיה עובר על מדת שמחה לשמח לבבות ישראל'. ואחיו התפארת שמואל מוסיף שם לבאר עפ"י דברי הכתוב 'יפה נוף משוש כל הארץ' (תהלים מח, ג) וכמו שכתב רש"י שם, שמי שהיה עצב על עבירות שבידו, היה מביא חטאות ואשמות ומתכפר לו והוא יוצא משם שמח. כמו"כ הישמח ישראל היה מחזק בני ישראל להתקרב אל ה', שזה מביא לידי שמחה.

פעם אחת כשהיה צריך בדחיפות לנסוע לעיר אחרת לבקר את הרופא, בא לפניו איש אחד ובמשך זמן רב שפך לפניו שיחו במר נפשו, והמשמשים חששו כי יתמהמה עוד זמן רב, על כן לגודל נחיצות נסיעתו נכנסו אליו לאמור שהשעה עוברת ופן יאחר את הרופא, השיב להם הישמח ישראל, תאמינו לי, כי יותר מרפא את נפשי, לשמוע שיחו של מר נפש, ולחדש בקרבו רוח חיים והתחזקות, מכל הנסיעה לרופא.

מצינו במכתביו בעת שכותב לאנשים שצריכים רפואה, שמביא רבות את הפסוק במשלי (יח, יד) רוח איש יכלכל מחלהו וגו', היינו כשרוחו של אדם הוא מרומם, זה משפיע על הגוף לרפאותו. (באחד המכתבים: אבקש מאוד מכתה"ר להתחזק א"ע ולבטוח בד' כי יהפוך הכל לטובה ומרגלא בפומא דכ"ק איתן אאמו"ר זצללה"ה זי"ע דברי שהע"ה משלי י"ח י"ד רוח איש יכלכל מחלהו וכפ"י המצודות שם). והנה יש עוד פסוק שמופיע רעיון זה, והוא במשלי (יז, כב), 'לב שמח ייטב גהה' וגו' ובמצודות דוד שם, השמחה תיטיב לגוף כדבר רפואה וכו'.

כמה פעמים שמעו ממנו, שרוצה שיכתבו תורותיו באריכות ובאופן בהיר, שלא יצטרכו לבלות זמן בעיון ודקדוק כוונת המחבר, אלא באופן שיהא פשוט להבנה, שכן אין כוונתו באמירת התורה לפלפל וליישב המקראות או דברי הזוה"ק והמדרשים, אלא שיהא קל ושוה לכל נפש, שכל אחד יוכל 'זיך צוכאפן' ולקבל דרכי חיים ותוכחת מוסר, למצוא נוחם לנפשם.

כ"ק אאמו"ר זצללה"ה סיפר שהרה"ק מסאטמאר זי"ע בשנות נעוריו היה מסתופף בצילו של הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זי"ע, ואחיו בעל עצי חיים, נסע פעם לאחד ממקומות המרגוע והמרפא ופגש שם את הרה"ק בעל ישמח ישראל, ואף ראה אז חלק מכתבי התורה של הישמח ישראל, כשחזר למקומו אמר לאחיו הרבי מסאטמאר שכדאי הדבר שיפגוש את הרבי מאלכסנדר, אך הרבי מסאטמאר לא אבה לנסוע אליו, כיון שלא ידע אם יש לזה שייכות לקאצק, שהיה בזה התנגדות וכו', אך כשהגיע לאמעריקא, וראה את הספר ישמח ישראל, היה מלא התפעלות מזה, ופיו היה מלא שבח ותהילה, והתבטא: דער ברודער איז געווען גערעכט. וכמו כן סיפר כ"ק אאמו"ר זצללה"ה שהרבי מסאטמאר זי"ע התבטא בפניו, איך בין דעם ישמח ישראל'ס א חסיד.

אל הישמח ישראל באו מכל המקומות והחצרות ליהנות ממנו עצה ותושיה, כי היה ידוע לחכם מופלג, וכן ידוע שהיה בעל זיכרון כביר, מסופר שפעם הגיע אחד החסידים ונכנס 'ליטול שלום', אך הרבי לא רצה להושיט לו יד, החסידים תמהו על כך, אך הרבי חייך ואמר, לפני מספר שנים הגיע לכאן ועדיין לא לקח ברכת פרידה, ולכן אין צריך ליתן לו עתה שלום.

כמו כן, פעם נפגש עם רב חשוב, והרצה לפניו איזה פלפול, ושאל את הרב אם מכיר את הדברים שאמר, כשענה לו בשלילה, אמר לו הישמח

ישראל, זה הפלפול אמרתם על סעודת בר מצוה שלכם, וזה היה אחר שחלפו שנים רבים מאז.

יש להסמיך כאן מה שאמר כ"ק אאמו"ר זצללה"ה בשם אביו זי"ע, בשבח הספר 'ישמח ישראל': "עהר ווייזט פארן גרעסטן ווי קליין עהר איז, אין פארן קלענסטן ווי גרויס עהר איז"...

הישמח ישראל בענותנותו לא ראה את עצמו כמי שראוי לאמירת תורה, אלא רק כמי שחוזר על דברי אביו, והתבטא לאמור, איך בין נאר א נאכזאגער פון טאטען, ואכן בתחילת ספרו מופיע התנצלות, שאמר בשבת הראשונה שהשמיע תורה ברבים ובתוך דבריו: כי הוא רק כמתורגמן וכשופר, וכמעביר דרך פיו דברי קודש, ואנחנו היום צריכין לנטוע בלבינו דברי קדושת אאמו"ר זצללה"ה עיי"ש. ואכן רואים הרבה בספרו, שמביא תורה מאביו, וממשיך לבארם בתוספת נופך.

מפורסם גודל היראת הכבוד שהיה לו לאביו, והיה משמשו תדיר במסירות ביתר שאת, וכיון שאביו הרה"ק רבי יחיאל היה אדם חלוש, הלך עימו לעיירות מרפא וליערות לשאוף אויר צח, ופעם אף ביקש מבנו הישמח ישראל 'כתוב לי תפלה' היינו תפילה מיוחדת שיתפלל עבור בני ישראל, ומודפס נוסח התפילה שכתב לו.

פעם רצו להכניס את הרה"ק רבי יחיאל לאיזה ענין, ולדעת הישמח ישראל לא היה ראוי לעשות כן, אך לא רצה להיות כמביע דעתו בפני

אביו, על כן אמר לאביו כך: זה ברור שאבי גדול ממנו בכל תחום, אך ב'גניבה-שפראך' אני עדיף, ודבר זה אינו כדאי.

א"ז הרה"ק רבי מנחם היה קרוב מאד עם הישמח ישראל, ואף נשאר מכתב ששלח א"ז הרה"ק רבי מנחם אל הישמח ישראל ובו מזכיר לישועה את הרבנית, המכתב אינו מפורסם, מפני שרשומים בה דברים פרטיים.

שמעתי בשם הרה"ח ר' לייבוש בויס ז"ל שבעת שהגיע הידיעה על הסתלקות הישמח ישראל היה הרה"ק רבי מנחם באמצע שמחת נישואין במשפחתו, בעת שמחת נישואין היה דרכו של רבי מנחם להסתובב בין ה'עולם' שמח מאד, ומיד בשמעו כן, מרוב צער יצא מן האולם, והסתגר בחדר לזמן רב (בכ"ט לחודש הרי אין עושין נישואין, ואולי עד שהגיע הידיעה היה כבר א' שבט).

החסיד הישיש ר' משה הלוי בויס ז"ל, (אין זה משפחת בויס מצאצאי בית פשיסחא, אלא היה 'לוי' ואביו היה ראש הקהל בפשיסחא) היה אחד מה'חוזרים', שהיה שומע וזוכר היטב את הדברי תורה, ומפיו כתבו מאמרים.

יש שקוראים לספר ישמח ישראל, 'תורה שבכתב' של בית ווארקע, כיון שהוא היה היחידי שכתב בארוכה ספר לפי משנתה של בית ווארקע.

בזאת חנוכה, מביא הישמח ישראל א שארפע שמועס, ואף מופיע שם פעמיים תוכן הענין, עהר קאכט זיך אין דעם, שיש כאלו שמחכים

למוחין, הויכע זאכען מחשבות ומדריגות, ומביא שם כי בימינו אלה, צריך להתפלל פשוט להתעורר ולהתלהב, ולא להביט על כל מיני חשבונות אלא שילכו עם פשטות.

אכן לא השאיר אחריו צאצאים, אך השאיר תלמידים רבים שהם כבנים, שמתעוררים עד עצם היום הזה מספרו הגדול והקדוש.

זכותו יגן עלינו ועכי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

בית המדרש החסידי אמשינאוו
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

4408 15th Ave Brooklyn NY 11219

בעזה"ש"ת

מודעה חשובה

הננו להודיע כי אפשר להירשם לאכסניא

על ש"ק וארא הבעל"ט

יומא דהילולא של מרן

הרה"ק רבי יוסף זי"ע

אפשר להירשם על אכסניא לאש"ל מלא, או

לינה בלבד

אצל ר' יצחק מעריל הי"ו 347-429-5461

זכות בעל ההילולא יגן עלינו להיוושע בכל מילי דמיטב

המארגנים